

پایگاه اطلاع رسانی حشره شناسی ایران

<i>Liriomyza sativae</i> (Dip.: Agromyzidae) مینوز به مگس	عنوان پایان نامه
بابک ظهیری	نام و نام خانوادگی
babakzahiri@yahoo.com	پست الکترونیکی
کارشناسی ارشد	مقطع تحصیلی
تربیت مدرس	نام دانشگاه
شهریور ۱۳۸۲	سال دفاع
دکتر سعید محرمی پور	اساتید راهنما
دکتر علی اصغر طالبی	اساتید مشاور

چکیده:

مگس مینوز *Liriomyza sativae* Blanchard در سال‌های اخیر با گسترش دامنه پراکنش خود، به آفت مهم سبزیجات و گیاهان زینتی در اکثر نقاط جهان تبدیل شده است. به دلیل پتانسیل بالای این حشره جهت بروز مقاومت به حشره‌کش‌های رایج، استفاده از ارقام مقاوم گیاهی و پارازیتوئیدها به عنوان رهیافت‌های مؤثر در مدیریت تلفیقی این آفت مطرح است. از آنجاییکه لوبیا از میزبان‌های مرجح این حشره محسوب می‌شود، ۱۹ رقم لوبیا جهت بررسی مقاومت آنتی‌زنوز و آنتی‌بیوز به مینوز *L. sativae* در اتاق رشد با دمای 25 ± 1 درجه سانتیگراد، رطوبت نسبی 50 ± 5 درصد و دوره نوری ۱۶:۸ (تاریکی : روشنایی) مورد آزمایش قرار گرفتند. ارقام مورد مطالعه در آزمون آنتی‌زنوز با شاخص‌هایی نظیر تعداد سوراخ تغذیه‌ای، تعداد تونل لاروی و نسبت تعداد تونل به سوراخ ارزیابی شدند و از این نظر تفاوت‌های معنی‌داری میان ارقام مشاهده گردید ($p < 0.01$). مقایسه آماری ارقام با شاخص نرخ خسارت نیز تفاوت‌های معنی‌داری را نشان داد و همبستگی‌های معنی‌داری بین تمامی شاخص‌های ارزیابی شده مشاهده گردید. شاخص‌های ارزیابی شده در آزمون آنتی‌بیوز شامل طول دوره جنینی، طول دوره لاروی، درصد مرگ و میر لاروی، وزن شفیره، طول دوره شفیرگی، درصد مرگ و میر شفیرگی و نسبت جنسی بود که تجزیه واریانس چند متغیره با استفاده از این شاخص‌ها، وجود اختلاف آماری را بین ارقام به نمایش گذاشت ($p < 0.01$). اگرچه تجزیه واریانس یک‌طرفه داده‌ها وجود اختلاف آماری بین ارقام را فقط در طول دوره لاروی و درصد مرگ و میر لاروی به اثبات رساند ($p < 0.01$). ارقام لوبیا بر اساس تمام صفات اندازه‌گیری شده در هر یک از آزمون‌ها تجزیه کلاستر شدند و به طور کلی در سه گروه عمده نیمه‌مقاوم، با مقاومت کم و نیمه حساس جای گرفتند. هیچ‌یک از ارقام نسبت به خسارت حشره مصون نبود و رقم نیمه مقاوم پرستو خسارتی در حدود ۳۱ درصد را متحمل شد. رقم نیمه‌حساس صیاد با خسارتی معادل ۶۱ درصد حساس‌ترین رقم مورد آزمایش شناخته شد. آزمایش فوق تنوع ژنتیکی وسیعی را در مقاومت به مگس مینوز به اثبات رساند. در مطالعات مزرعه دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس در بهار و تابستان ۱۳۸۲ هیچ‌گونه آلودگی طبیعی به مینوز *L. sativae* بر روی ارقام لوبیا مشاهده نشد. اما نمونه‌برداری از مزارع لوبیا، خیار، گوجه‌فرنگی و کاهو در منطقه ورامین منجر به جمع‌آوری مینوز فوق و پارازیتوئیدهای فعال آن از خانواده Eulophidae گردید که عبارتند از: گونه‌های *Neochrysocharis formosa* Westwood و *Pediobius aff. metallicus* (Nees)* از زیر خانواده Hemiptarsenus *wailesellae* ، *Hemiptarsenus zilahisebessi* Erdos* و گونه‌های Entedoninae و گونه‌های *Cirrospilus* sp. ، *Pnigalio soemius* (Walker)* ، *Pnigalio aff. pectinicornis* (L.)* ، Nowicki*

Diglyphus aff. *isaea* (Walker) از زیر خانواده Eulophinae. گونه‌هایی که با ستاره مشخص شده‌اند برای اولین بار از ایران گزارش می‌شوند. غیر از جنس‌های *Cirrospilus*، *Diglyphus* و *Neochrysocharis* سایر جنس‌های شناسایی شده قبلاً از ایران گزارش نشده‌اند.
کلمات کلیدی: *Liriomyza sativae* ، لوبیا، آنتی‌زنوز، آنتی‌بیوز، پارازیتوئید

<http://www.entomologist.ir>